

Graham Maby

Natuurlijk en onbevreesd

Veertig jaar geleden kwam Look Sharp! uit: het album van Joe Jackson dat ons onder meer Sunday Papers en Is She Really Going Out With Him? gaf. Bassist van het eerste uur is Graham Maby. Joe Jackson en band waren een paar dagen in Nederland voor optredens en wij grepen de kans aan om Graham Maby alles te vragen over zijn geluid en spel. Natuurlijk stelden we ook de vragen die jij op onze Facebook poste.

Op een prachtige lentedag treffen we Graham en zijn vrouw in de lobby van het mooie Prins Albert Hotel in Amsterdam voor een relaxte ontmoeting met gesprekken over het Van Gogh Museum, de band Focus, psychologie, Brian May, Phil X, allergieën, kanaalrondvaarten en - omdat dit een bassistenblad is - toch ook nog wat bas-onderwerpen. Maar we duiken eerst in het verre verleden en het begin van zijn bascarrière.

'Voor mijn zestiende verjaardag kreeg ik een akoestische gitaar. Ik startte dus laat', begint Graham. 'Een jaar later kwam een vriend op me af. Hij heette John Jackson, maar was geen familie, haha. Hij speelde piano en iemand die hij kende verkocht een bas en een gitaar voor vijftien pond per stuk. Hij wilde de gitaar en vroeg of ik de bas wilde kopen. Zo maar, zonder reden. Ik had nooit gezegd dat ik bas wilde spelen, dus eigenlijk was het raar dat hij dat vroeg. Maar opeens had ik zo'n moment dat alle wolken openbraken en dat de zon in volle glorie

doorbrak. Ik dacht: Ja, ik word bassist! Het was een matige Italiaanse Eko, maar ik hield van die bas en zo begon het. Als ongelukje.'

Over zijn ontmoeting met Joe Jackson weet Graham het volgende nog: 'Ik ging veel naar concerten, dus ik kende die maf uitzijnde, lange gast wel van gezicht. Hij mij waarschijnlijk ook, omdat ik met allerlei slechte bandjes optrad. Ik denk dat hij een jaar of negentien was en ik twintig. Hij ging naar het conservatorium in Londen en om wat geld te verdienen speelde hij in het weekeinde in onze thuisbasis Gosport in een coverband. Op een dag belde hij bij mijn huis aan, mijn moeder deed open en vroeg wie hij was. We hadden toen beiden trouwens nog lang haar! Hij vroeg me in zijn band, dus formeel hebben we elkaar bij mijn voordeur ontmoet.'

Onbevreesd

'Enkele jaren later hadden we de band Arms And Legs. We hadden een contract, maar

onze drie singles flopten en we waren allemaal teleurgesteld. Het gaf Joe de drive om aan zijn solosongs te werken en elke maand had hij er een paar klaar. Wij namen dan demo's op en zo hadden we na ongeveer een jaar twaalf songs. Dat is eigenlijk Look Sharp! Hij nam de opnames mee naar Londen om ze aan labels te laten horen en wat er met dat album gebeurd is, weet je.'

In het begin was je basgeluid behoorlijk puntig en agressief. Hoe ontstond dat?

'Het was denk ik een combinatie van de spullen die ik had en een geluid dat ik te gek vond. Ik was toen onbevreesd. Ik heb nu veel meer twijfels. Je kent dat wel: als je je baspartij opneemt en je luistert het terug, hoor je allemaal ratels, slides, bijgeluiden en dat maakt je onzeker. Toen niet! Ik maalde er niet om. Ik zette het hoog van mijn bas en versterker vol open en omdat ik niet zo snel met mijn vingers ben, gebruikte ik een plectrum. Ik had van die zwarte Rotosound Tru Bass 88 ►

'De zon brak in volle glorie door. Ik dacht: Ja, ik word bassist!'

nylon tapewound-snaren. Die geven met glijden geen bijgeluiden, dus het hoog kon ook gewoon open. Dat werd de sound op de demo, iedereen vond het tof, dus toen we de nummers opnieuw opnamen voor het album hebben we dat geaccentueerd. Joe wilde de bas ook graag goed hoorbaar en op de voorgrond. Dat was mijn geluid toen. Sindsdien heeft mijn sound wat veranderingen ondergaan, maar we spelen nu weer een aantal songs op de oude manier, dus dan is het treble omhoog, plectrum in de hand en gaan!

Hoe bepaal je of je een plectrum pakt of met je vingers speelt?

'Ik doe het op instinct. Ik speel niet vaak meer met plectrum. Ik hou van het geluid van vingers op de snaren. Ik speel ook meer met mijn duim voor een warm geluid. Dan kan je alleen niet snel spelen. Sommige songs hebben gewoon een plectrum nodig. Vingers en plectrum: het zijn gewoon twee stukjes gereedschap die je kunt gebruiken. Ken je Joe Dart van Vulfpeck? Als ik zijn partijen wil spelen, moet ik wel een plectrum pakken. In het begin was Joe Jackson er nogal op gefocust dat ik met plectrum alleen downstrokes speelde. Soms smokkelde ik een beetje door op en neer te spelen, maar dat had hij altijd meteen door! In mijn jonge jaren had ik meer energie en kracht, dus nu smokkel ik nog veel meer, haha. Hij heeft er nog niks van gezegd, dus het is vast oké.'

Linkerhand

Hoe komen partijen bij Joe meestal tot stand?

'Joe heeft conservatorium gedaan en kan arrangeren en componeren. Meestal komt hij met een compleet uitgewerkte song. Denk aan Duke Ellington: bij hem vraagt ook niemand zich af of zijn bassist zijn eigen stukken schreef. Maar uiteindelijk speel ik nooit precies wat hij met zijn linkerhand op de piano voordeet. Ik kan geen volledige credits voor de partijen nemen, maar ik maak er toch een eigen ding van. En als we een song spelen komen wij als band altijd met input en regelmatig verandert er iets. Inmiddels zijn we - ten goede en ten kwade, haha - als familie. Joe weet hoe wij spelen en wat we kunnen.'

Is het een verademing om wel je eigen partijen te schrijven als je met een andere artiest speelt?

'Niet per se. Ik speelde veel met Nathalie

Merchant en dat was erg wennen. Zij had het raamwerk van een song klaar en iedereen moest eigen partijen maken. Bij het eerste album probeerden de drummer en ik van alles en iedere keer zei ze: "Hm, ik weet niet of dit werkt." Daar word je ook gek van.'

Als je een baslijn bedenkt, begin je dan met melodie of ritme?

Er valt een lange stilte. 'Beide. Ik kan het niet los van elkaar zien. Als je iets speelt, wil je melodius interessant zijn, maar je wilt ook de song dienen. Het is een cliché, maar waar. Iemand gaf me ooit een tip: word niet

verliefd op je partij. Iemand kan je opeens vragen iets anders te doen, dus je moet altijd klaar zijn voor een nieuw idee.'

Is het makkelijk om je partijen na al die jaren fris te houden?

'Joe staat er om bekend dat hij nummers steeds anders speelt om het interessant te houden voor hemzelf en de band. Tijdens deze tour spelen we de nummers van het eerste album weer in de originele versie. Dat is weer fris omdat we dat al zeker twintig jaar niet gedaan hebben. Ik heb de eerste albums weer even beluisterd. Niet te vaak,

maar ik wilde toch het gevoel weer even terughalen.'

Hoe kijk je terug op de jonge Graham?

'Ik hoor de energie en de bezieling en dan ben ik wel onder de indruk. Als er een nieuw album uitkomt, duurt het jaren voordat ik er normaal naar kan luisteren, zonder dat ik op alle details let. Volume 4 uit 2003 kan ik nu beluisteren en waarderen. De laatste plaat is net af en dan zijn er altijd dingetjes die ik anders had willen doen. Live speel ik het dan ook vaak al anders. Joe gebruikt nooit producers, hij houdt zelf strak de regie, maar soms ►

Graham's gear

'Ik gebruik een versterkertop en kabinet van Wayne Jones Audio. De top is een buizen-voorversterker en de eindversterker zit in de 2x10 inch-speakerkast. Wayne is zelf bassist en een geweldige vent. Zijn spullen zijn duur en goed, maar ik krijg ze gelukkig voor een mooie prijs. Het belangrijkste is dat deze versterker op een laag volume al zeer goed klinkt, want Joe houdt van lage podiumvolumes. Ik ben dus de enige op het podium die de versterker hoort, maar het publiek ook, want er staat een microfoon voor.'

'Ik heb verschillende bassen, zoals een Fender Jazz en een hele fijne Lakland Joe Osborn. Maar ik gebruik bij Joe al meer dan dertig jaar een vijfsnarige Spector. Bij Joe heb ik een vijfснаar nodig en omdat hij snel met het volgende nummer kan doorgaan, wil ik niet moeten wisselen tijdens een set. Sinds januari heb ik een tweede exemplaar. Ik was opeens een beetje bezorgd om de rode. Wat als er iets mee gebeurt? Ik vroeg Spector dus om een witte kopie te maken, met dezelfde specificaties, maar de halzen van de nieuwe versies zijn breder. Het scheelt ongeveer 6 mm bij de twaalfde fret. Dat lijkt niet veel, maar je merkt het echt. Ze hebben dus speciaal voor mij een hals gemaakt en dat duurde even. Ieder stukje hout is anders, dus ik was bang dat ie toch een beetje tegen zou vallen, want ik ben zo vergroeid met mijn oude. Maar hij is juist beter en ik speel er bijna alleen maar op. Stuart Spector heeft zijn merk net aan Korg verkocht, maar hij is al jaren een goede vriend van me en hij support me al lang.'

'De connectie met de koploze Steinbergers was makkelijk. De meeste Spector-bassen hebben NS in hun naam en dat staat voor Ned Steinberger, die de bassen ontwierp. Ik speelde even op die headless-bassen en ze klonken goed! Ik heb ook een tijdje zonder versterker gespeeld. We deden een paar tours als trio met de originele drummer David Houghton. Joe had een akoestische piano op het podium en die vangen te makkelijk trillingen op. Hij vroeg Dave dus op een elektronische Roland-kit te drummen en ik speelde zonder versterker. Het was oké, maar niet ideaal. In grote zalen voelde je de bas toch wel door de grote baskasten onder het podium. Dat, in combinatie met de in-ears, maakte het te doen.'

ben ik wel eens benieuwd hoe we zouden klinken met een producer erbij.'

Hoe was het om destijds over te stappen van het felle punk-achtige naar de latin van Night & Day?

'Niet zo zeer moeilijk, maar wel een uitdaging. Joe zat in New York en hoorde daar veel salsa en latin. Hij stuurde tracks naar de drummer en mij en ik weet nog dat ik dacht: die bassist speelt nooit de downbeat. Het duurde even voordat dat normaal werd; het moest natuurlijk worden. Het was dus niet per se technisch moeilijk, maar het ging in tegen hoe ik intuïtief speelde. Ik kende dat type muziek ook gewoon niet. Ik heb even gedacht dat Joe misschien beter een latinspeler kon inhuren, maar het zegt ook iets in Joe's vertrouwen in de band. Hij wilde toch het organische van zijn vaste band.'

Inmiddels is gitarist Teddy Kumpel bij ons gaan zitten: 'Ik weet nog dat ik dat album voor het eerst hoorde en weggeblazen werd door Graham's spel. Juist doordat hij geen latinbassist is, gaf hij er een heel eigen gevoel aan dat uniek is!'

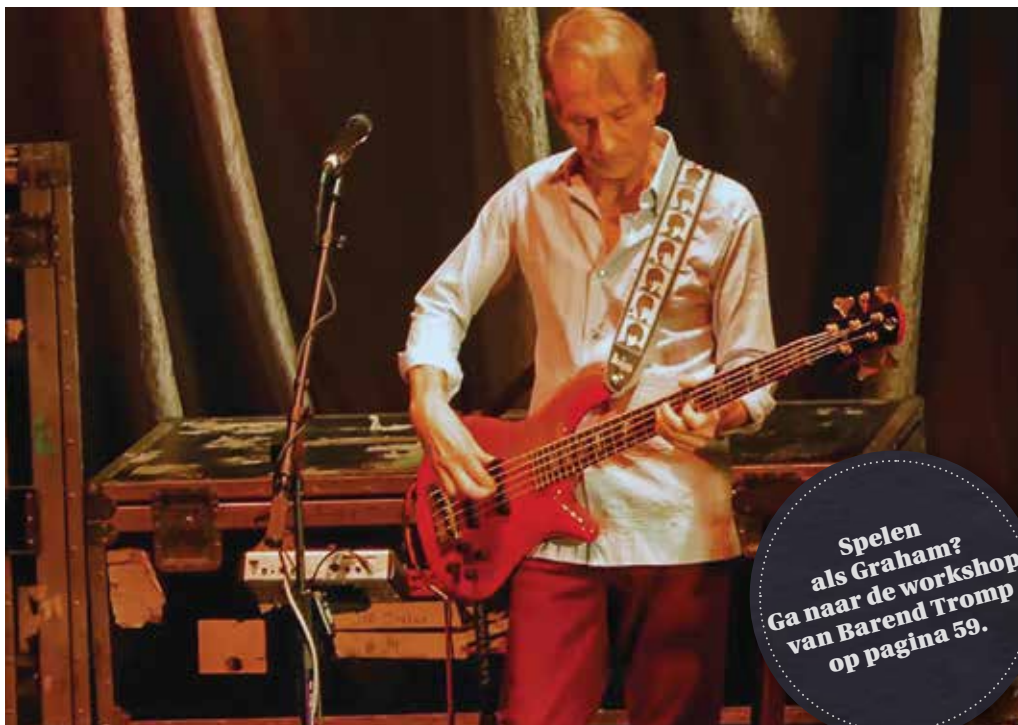
Bon Jovi

Je hebt met diverse andere artiesten samengewerkt, maar toch relatief weinig.

'Joe gaat sowieso altijd voor, maar ik speelde een tijd met Marshall Crenshaw en we hadden het al over Nathalie Merchant.'

Graham's vrouw breekt in: 'En je moet vertellen van Joan Baez en Jon Bon Jovi!'

'Ik woonde een tijd in New Jersey en daar ken ik Jon Bon Jovi van. Met een aantal muzikanten hebben we al tien jaar The Kings Of Suburbia. Het ene jaar spelen we maar één keer, terwijl het drukste jaar veertien of vijftien optredens telde. Het betaalt goed en Jon is een goede gast. We doen vooral bedrijfsfeesten, privéfeesten en soms een benefietoptreden. Joan Baez ken ik via haar drummer. Hij belde met de vraag of ik mee wilde doen en toevallig was de tour van Volume 4 net afgelopen. Het is een hele lieve vrouw en ik had nooit gedacht ooit met haar te spelen. Muzikaal was het niet de grootste uitdaging, maar ik heb evengoed veel geleerd over muziek. Haar repertoire gaat terug tot nummers uit de jaren veertig en vijftig. Ze is heel down-to-earth en ze blijft in die hoek van Woody Guthrie en Dylan. Geen pretenties, maar gewoon simpele folksongs met mooie teksten. Qua vernieuwing is ze dus eigenlijk

Spelen als Graham? Ga naar de workshop van Barend Tromp op pagina 59.

'Als je iets speelt, wil je melodieus interessant zijn, maar je wilt ook de song dienen'

het tegenovergestelde van Joe, haha! Ik heb uiteindelijk vijf jaar met haar gespeeld. Ik deed ook een tour en een album met Ian Hunter van Mott The Hoople, maar toen was Joe weer aan de beurt.'

'Joe heeft een paar dingen zonder me gedaan en dat lag deels aan Marshall Crenshaw. Joe en ik speelden vijf jaar exclusief samen, het was net na Body & Soul en hij was even klaar met de cyclus van album, tour, album, tour. Ik vond Marshall, maar toen we net bezig waren kreeg ik opeens bericht van Joe: 'Ik heb nieuwe nummers, we gaan repeteren.' Maar ik was net de samenwerking aangegaan met Marshall, dus daar hield ik me aan.'

Bassen en zingen lijkt je makkelijk af te gaan. Heb je een tip voor ons bassisten?

'Mensen vragen dat vaak alsof het bijzonder is, maar ik doe het eigenlijk altijd al. Soms is het ritme van de zang in conflict met de baspartij. In dat geval moet je beide goed onder controle hebben en veel oefenen. Alleen als het ritme anders is, moet ik er echt even voor gaan zitten.'

Potloden

Gitarist Teddy breekt weer even in: 'Graham is een van de meest natuurlijke muzikanten die ik ken en dat is fijn. Ik heb zoveel geleerd door puur naar hem te kijken hoe hij dat zingen en spelen tegelijk doet! Ik heb conservatorium gedaan, hard gestudeerd en natuurlijk heb ik een bepaalde mate van talent. Maar

zingen en spelen tegelijk moet je echt zelf leren doen. Hoe Graham ritme speelt en zingt is uniek en ik heb nog nooit iemand gezien die nieuwe dingen zo snel oppakt. Daarnaast is hij nooit geïntimideerd door een situatie, hoe raar ook. Hij denkt even en doet iets. Ik leer van hem, dus dank je, Graham!'

Heb je een favoriete drummer?

Graham: 'Doug, de nieuwe drummer, is te gek. Maar Dave, de eerste drummer, ken ik al zo lang. Hij heeft nooit een muzikale training gehad. Hij was zo iemand die met potloden op het bureau sloeg, totdat iemand zei: "Waarom koop je geen drumstel?" En toen vroeg Joe hem mee, haha! Hij heeft geen ambitie, hij onderkent zijn talent nauwelijks, hij is bescheiden en hij wil gewoon lekker drummen. Hij heeft wat angsten en houdt niet van grote menigtes dus hij drumt nu weer in pubs. Hij is niet alleen een goede vriend, maar ook mijn favoriete muzikant. Hij is bijvoorbeeld niet de beste gitarist, maar als hij een gitaar oppakt, groovert het meteen.'

Tot slot: Hoe ziet de nabije toekomst er uit?

'Eerst deze tour maar eens afmaken en dan zien we wel. Tegenwoordig heb je veel van die fancruises en ik ga mee op zo'n bootcruise met Bon Jovi. Mijn vrouw gaat ook mee, dus dat wordt een mooie afsluiting van de zomer. Verder zien we wel. Ik ben de zestig gepasseerd en ik maak me geen zorgen meer. Ik pak de leuke dingen mee en niets hoeft!' ■

www.joejackson.com